

OP ZOEK NAAR HET ONVERKLAARBARE

Interview Wim Henderickx 16.01.2017

Tekst: Ann Palmers

Muziektheater Transparant is de rode draad doorheen zijn artistieke leven, vertelt huisartiest Wim Henderickx die zowel voor zijn tweede symfonie *Aquarius' Dream* als zijn compositie *Revelations* op zoek gaat naar het metafysische, noem het 'het goddelijke' in ons bestaan. Beide stukken beïnvloedden mekaar en zijn doordrongen van de aanslagen die ons land in 2016 troffen. "Dat metafysische is momenteel erg actueel in mijn artistieke leven. Dat zoeken en proberen open breken. Ik wil de tijd openbreken, de muziekgenres, de religies. Dat transcendente sluipt overal in. Ik weet niet wat mij bezielt."

Hij legde de laatste noten aan zijn tweede symfonie *Aquarius' Dream* waarbij hij op 18 maart 2017 de twee huizen waaraan hij verbonden is, namelijk Muziektheater Transparant en De Filharmonie, wil samenbrengen in de vernieuwde Elisabethzaal in Antwerpen. Deze symfonie die inhoudelijk een stapje verder wil gaan dan zijn eerste (*At The Edge of the World*), weerspiegelt waar Wim Henderickx op dit ogenblik mee bezig is in zijn leven.

Symfonie van de 21e eeuw

Hij houdt van mensen en van muziek in zijn breedste vorm, allesomvattend, cultuur overschrijdend en zonder vakjes of grenzen. De gedreven en gepassioneerde componist wil gretig en gulzig zoeken hoe hij tijd en ruimte, muziekgenres en religies kan openbreken. Voor dit werk vraagt hij de vorm van de symfonie aan zich. "Het wordt een hybride stuk dat elementen uit het muziektheater adapteert zoals licht en beeld. Ik onderzoek wat een symfonie en orkest kunnen zijn in de 21e eeuw. Het grote repertoire van klassieke muziek voor een orkest dateert nog altijd uit de 19e eeuw. Ik wil elektronica en nieuwe media confronteren met dat apparaat van de 19e eeuw zodat er nieuwe, hedendaagse muziek ontstaat. Daarbij schreven we in samenwerking met Luigi De Angelis en Sergio Pollicchio een lichtpartituur die volledig op de noten werd gecomponeerd."

© Philip Van Ootegem, 2015

Henderickx wil op die manier eigentijdse muziek creëren waarbij hij in dialoog gaat met zijn publiek. "Ik hou niet van hermetische muziek. Mijn muziek is best complex maar het publiek moet aanknopingspunten vinden en mag zich niet uitgesloten voelen. Ik probeer een heldere muzikale taal te spreken, met een duidelijke vorm. Zodat je het gevoel hebt dat je kan meegaan in het verhaal maar dat er tegelijk ook ruimte blijft om je eigen verhaal in te vullen." Hij wil met dit spektakel het gevoel van tijd en ruimte doorbreken door de muziek te laten starten als het publiek de zaal binnenkomt en te laten voortgaan als het publiek de zaal weer verlaat. Op het einde van het stuk zingt sopraan (en ook huisartieste bij Muziektheater Transparant) Claron McFadden een tekst van Tagore, de laatste die hij schreef voor hij stierf: "And with an endoughted heart may I come to know the great unknown". Waarbij Tagore zijn verlangen uitsprekt het grote, onbekende, goddelijke tegemoet te gaan.

Consonantie of harmonie

Ook in *Revelations* gaat Henderickx die zoektocht naar het metafysische aan, dat wat ons allen overstijgt maar ons universeel, als mens op aarde doet zoeken naar een zingeving van ons bestaan. Zelf noemt Wim zich een religieus persoon, maar ook hier weer op zijn typische rusteloze, onderzoe-

kende manier die hem inspireert, eerder dan verlamt. “Ik onderga nu als kunstenaar en als mens een versmelting van het Westen en het Oosten. Zowel op religieus als op muzikaal vlak. ‘The more you go East the more you’re heading West’. Na dertig jaar zoeken, kom ik weer thuis maar met een hele andere achtergrond. Ik heb gereisd in mijn leven, naar het Oosten en naar Afrika. Maar reizen betekent voor mij niet enkel me fysiek verplaatsen. Reizen kan je ook door hier mensen te ontmoeten met een andere achtergrond. Dat verrijkt mijn leven en mijn werk. Alle religies boeien mij. Ik vind het een prachtig gegeven zolang het maar over de liefde gaat.”

“Ik probeer voor Revelations niet-dramatische muziek te schrijven die het publiek hopelijk innerlijke rust brengt.”

Het is vanuit die gedachte dat we *Revelations* moeten begrijpen. Henderickx inspireerde zich op de visioenen van Hadewijch d’Anvers, waarin de 13e eeuwse dichteres haar haast extatische liefdesrelatie tot de goddelijke Ander beschrijft. Maar door de aanslagen van 22 maart 2016, en helaas ook alle andere in de wereld, wil Henderickx met zijn compositie hoop, liefde en warmte meegeven aan het publiek. “Ik zou het de zoektocht naar het summum van de liefde willen noemen. Daarom wil ik het ook loskoppelen van één religie. Ik ben muziek aan het componeren die zoekt naar een vorm van consonantie of harmonie. Ik mijd geen wrange, dissonante klanken maar ook die tonen moeten passen in een harmonieus geheel. Ik probeer voor *Revelations* niet-dramatische muziek te schrijven die het publiek hopelijk innerlijke rust brengt. Muziek die een verhaal suggereert. Eerder een sfeer, die openheid geeft en ook een zekere traagheid heeft. Ik probeer de tijd op te lossen in de ruimte zodat je ook letterlijk

de tijd krijgt om de muziek te ondergaan. Ik inspireerde mij op Middeleeuwse en vroeg-Renaissance muziek, vermengd met muziek uit het Midden-Oosten. We mogen niet vergeten dat de oorspronkelijke Gregoriaanse muziek sterk beïnvloed was door de Joodse synagogische gezangen en door muziek uit het

Midden-Oosten. Het personage Hadewijch is een inspiratiebron maar het zou evengoed Mohamed El Bachiri kunnen geweest zijn die zijn vrouw in het metrostation van Maalbeek verloor. Na deze tragische gebeurtenis predikt hij de ‘jihad van liefde’, waarin hij mensen hoop geeft en vecht voor een religie zonder haat. Voor hem staat humanisme boven religie. Als ik die positieve boodschap met *Revelations* kan overbrengen, dan zou ik heel gelukkig zijn.”

Revelations wordt vertolkt door één soliste, sopraan Lore Binon en vijf zangeressen van Cappella Amsterdam, die als het ware de ziel vertolken van de soliste en haar verhaal becommentariëren. Daarnaast spelen twee leden van het HERMESensembel, Karin De Fleyt op diverse fluiten en Marc Tooten op altviool. Wim zelf bespeelt als percussionist instrumenten uit het Midden-Oosten.

Symbiose van kunstvormen

Op dit ogenblik hebben alle partijen die meewerken aan *Revelations* hun bijdrage geleverd en wordt het kneden tot aan de première die op 21 april plaatsvindt op het Opera21 Festival in deSingel in Antwerpen. “Dat vind ik zo boeiend aan muziektheater. Het is een symbiose van verschillende kunstvormen die op een gelijkwaardige manier samen gebracht worden. De muziek en de scène vertellen elk op hun manier het verhaal. Wouter Van Looy zorgt voor de regie en Kurt d’Haeseleer maakt de videobeelden. We weten vooraf wat we gaan doen maar hoe het eindproduct er gaat uitzien, laten we open. We blijven zoeken tot de première. Belangrijk in dat proces is dat je het totaalspektakel voor ogen blijft houden. Je mag het met elkaar oneens zijn. Mijn ervaring leert dat onderlinge discussies leiden tot de beste stukken. En vertrouwen is daarbij essentieel. Die gezonde spanning waarbij we mekaar steeds blijven uitdagen, leidt tot nieuw werk.”